

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2016-03-08
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
11262-15, 11292-15,
11293-15, 11295-15

SÖKANDE

1. Humanus Utbildning Syd AB, 556508-1188 (mål nr 11262-15)
Fabriksgatan 2f
222 35 Lund

2. Miroi AB, 556535-2688 (mål nr 11292-15)
Sveavägen 168
113 46 Stockholm

Ombud för 2: Ivana Petrovic
samma adress

3. AcadeMedia Eductus AB, 556527-4007 (mål nr 11293-15)

4. NTI-skolan AB, 556709-8057 (mål nr 11295-15)

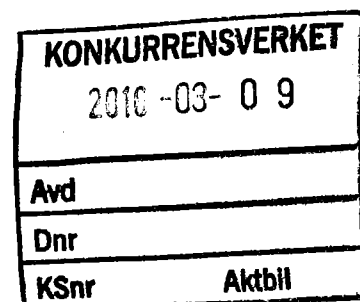
Ombud för 3 och 4:
Advokaten Pontus Scherp och jur. kand. Catarina Rivero Lira
Norburg & Scherp Advokatbyrå AB
Blasieholmsgatan 5
111 48 Stockholm

MOTPART

Varbergs kommun
432 80 Varberg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
förkortad LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökningarna och beslutar att upphandlingen
Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, dnr KS 2015-0222,
avseende anbudsområdena 1, 2 och 4 ska göras om.

Dok.Id 390429

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00
E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Telefax
031 - 711 78 59

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Varbergs kommun (kommunen) genomför en ramavtalsupphandling av *Grundläggande och Gymnasial vuxenutbildning*, dnr KS 2015/0222. Upphandlingen omfattar fyra anbudsområden och anbud kan lämnas på ett eller flera anbudsområden.

Av tilldelningsbeslut meddelat den 20 oktober 2015 framgår, och som nu är av intresse, att kommunen avseende *anbudsområde 1* valt att teckna avtal med Folkuniversitetet Stiftelsen Kurs – verksamhet vid Göteborgs universitet, *anbudsområde 2* valt att teckna avtal med Miroi AB och gällande *anbudsområde 4* valt att teckna avtal med Kompetensutvecklingsinstitutet Sverige AB.

YRKANDEN M.M.

Humanus Utbildning Syd AB (Humanus) ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen avseende anbudsområde 1 ska göras om. I andra yrkas rättelse av utvärderingen och att Humanus då tilldelas minst samma antal poäng som Folkuniversitetet. Humanus anför bl.a. följande.

Utvärderingsmodellen och utvärderingskriterierna som använts vid utvärderingen av anbudens kvalitet står i strid med principerna om transparens och likabehandling. Förfrågningsunderlaget innehåller inte några uppgifter om vad anbudsgivarna ska erbjuda för att erhålla de olika poängnivåerna. Förfrågningsunderlaget ger ingen vägledning för hur kriterierna kommer att bedömas. Beskrivningen av poängsättningen är allmänt utformad och ger stort utrymme för godtyckliga bedömningar.

Då anbudsgivarnas identitet vid utvärderingen är kända för den grupp som genomför poängsättningen finns också risk för att ovidkommande hänsyn beaktas vid bedömningen.

Utformningen av förfrågningsunderlaget innebär att kommunen såväl subjektivt som skönsmässigt kunnat tilldela poäng och fritt kunnat välja leverantör utan hänsyn till LOU och bakomliggande principer. Förfrågningsunderlaget uppfyller inte de krav som enligt LOU måste vara uppfylla för att en upphandling ska kunna genomföras enligt principerna om lika-behandling, öppenhet och förutsägbarhet.

Bedömningskriterierna är mycket oklara och bygger på poängsättning av s.k. mervärde. Bedömning sker utifrån följande poängskala:

0 poäng = Beskrivning med kvalitetsbrister

2 poäng = Godkänd, standardlösning, tillför inget mervärde

6 poäng = Bra tillämpning och innehåll som ger mervärde

10 poäng = Mycket bra unik tillämpning och innehåll som ger ett stort mervärde

Det är i förfrågningsunderlaget inte närmare specificerat vad mervärdet i varje del avser. Av tilldelningsbeslutets bilaga ”Anbudsområde 1 Utvärdering” kan man i efterhand i viss mån utröna vad kommunen avser med mervärde genom de motiveringar som getts till poängbedömning av de olika anbudsgivarnas erhållna poäng inom respektive kvalitetskriterier. Bedömningen och därmed poängsättningen av Humanus anbud i jämförelse med vinnande anbud och i relation till de kriterier som enligt kommunen ger just mervärde visar på tydliga felaktigheter.

Av motiveringen till vinnande anbud framgår vad kommunen anser tillföra tjänsten mervärde. Humanus anbud innehåller och beskriver tydligt alla de kriterier som kan utläsas i denna motivering och borde således ha tilldelats

maximalt antal poäng för kvalitetskriterium 1. De punkter som gett mervärde framgår inte av förfrågningsunderlaget.

Avseende kvalitetskriterium 2 framgår att anbudslämnare ska beskriva sitt kvalitetsarbete – något annat kan inte förutses. Mervärde som getts för koppling till kommunens verksamhet är något oklart. Om kopplingen innebär en insyn i kommunens verksamhet är detta något som strider mot lika-behandlingsprincipen. Kommunen hänvisar till att Folkuniversitetet erbjuder sina pedagoger behörighetsgivande högskoleutbildning i svenska som andraspråk. Detta efterfrågas inte i förfrågningsunderlaget och är inte relevant för tjänstens genomförande. Vad som efterfrågas är lärare med kompetens enligt skollagens föreskrifter. På övriga punkter erbjuder och beskriver Humanus i sitt anbud motsvarande som vinnande anbudsgivare.

Avseende kvalitetskriterium 3 har Humanus och Folkuniversitetet samma poäng men med olika motiveringar. Kvalitetskriteriet hänvisar till nationella styrdokument. Humanus har i sitt anbud i detalj beskrivit utifrån de termer som Skolverket hänvisar till och kan inte i motiveringen finna någon förklaring på vilka delar i dessa krav som de inte uppfyller och som motiverar den poängsättning som gjorts.

De genomgående utförligare motiveringarna till det vinnande anbudet visar att anbudsgivare inte har behandlats lika i upphandlingen i strid med LOU.

Om Humanus hade fått maximalt antal poäng hade Humanus erhållit avtal. Om Humanus hade fått samma antal poäng som Folkuniversitetet hade lottning avgjort vilket hade kunnat falla ut till Humanus fördel som då kunnat teckna avtal. Det står därför klart att Humanus har lidit skada av att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna.

Miroi AB (Miroi) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen avseende anbudsområdena 1 och 4 ska göras om. Miroi anför bl.a. följande.

Miroi har endast tilldelats 6 poäng avseende kvalitetskriterium 1 medan Folkuniversitetet har tilldelats 10 poäng. Detta trots att Miroi har beskrivit samma parametrar som kommunen har premierat vid utvärderingen. En förutsättning för att en anbudsutvärdering ska ske på ett objektiva, rättssäkert och transparent sätt är att samma parametrar vid anbudsutvärdering ska generera samma poäng vid utvärdering av ett kvalitetskriterium. Kommunens agerande kan inte anses förenligt med transparensprincipen. Kommunen har underlåtit att utvärdera det som faktiskt framgår av Mirois anbud.

Transparensprincipen innebär bland annat att prövning och utvärdering av anbud ska genomföras utifrån de uppgifter som anbudsgivarna redovisat i sitt anbud samt att prövning av ställda krav och utvärdering av kvalitetskriterierna sker på ett objektiva, rättssäkert och transparent sätt så att en anbudsgivare tydligt kan utläsa hur och vad som har prövats och utvärderats samt vad som har premierats vid utvärdering av kvalitetskriterierna.

Av tilldelningsdokumentationen kan utläsas att kommunen har poängsatt samma parametrar olika. Följaktligen har anbudsgivare erhållit olika poäng för samma parametrar i beskrivningarna av kvalitetskriterierna. Vidare framgår det ingenstans i förfrågningsunderlaget eller tilldelningsdokumentationen vad kommunen avser med ”mycket bra tillämpning”, ”bra tillämpning” eller ”för stort fokus”. Begreppen är högst subjektiva. Begreppen är subjektiva till sin natur och det är svårt för en anbudsgivare att veta vad kommunen avser med de olika begreppen och vad som värdesätts och därmed tillmäts betydelse i upphandlingen.

Därtill har den upphandlande myndigheten underlåtit att förkasta anbudet från vinnande anbudsgivare i anbudsområde 1, Folkuniversitetet, som inte

uppfyllde samtliga i förfrågningsunderlaget ställda skakrav. Mot bakgrund härav har kommunen agerat på ett sådant sätt att transparensprincipen träds för när.

Folkuniversitetet har i sin beskrivning inte angett mobilnummer för ett av referensuppdragen. Samtliga uppgifter har därför inte angetts. Folkuniversitetet är en stiftelse. Stiftelser har inte ägare i den bemärkelsen som ett aktiebolag har. Folkuniversitetet har i sin beskrivning inte angett ägarstruktur i enlighet med ställda skakrav (leveranskapacitet)

Kommunen har poängsatt samma parametrar olika, följaktligen har anbudsgivare erhållit olika poäng för samma parametrar i beskrivningarna av kvalitetskriterierna. Därtill har kommunen underlåtit att förkasta vinnande anbudsgivare som inte uppfyllt samtliga ställda skakrav. Prövning av krav och utvärdering av kvalitetskriterierna har inte skett på ett sätt är förenligt med en objektiv, rättssäker och transparent upphandling. Till följd av kommunens agerande har Miroi lidit skada eller riskerat att lida skada.

AcadeMedia Eductus AB (AcadeMedia) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen avseende anbudsområde 1 ska göras om. AcadeMedia anför bl.a. följande.

Förfrågningsunderlaget är så otydligt att det inte kan utläsas vad kommunen skulle tillmäta betydelse vid utvärderingen av anbuden. Detta står i strid med transparensprincipen. Om det av förfrågningsunderlaget hade framgått vad kommunen skulle tillmäta betydelse vid utvärderingen av utvärderingskriterierna hade AcadeMedia kunnat utforma sitt anbud annorlunda och då haft möjlighet att tilldelas kontraktet. AcadeMedia har sålunda lidit skada eller i vart fall riskerat att lida skada.

I förfrågningsunderlaget beskrivs utvärderingsmetoden för anbudsområdena. Där uppställde kommunen olika kvalitetsutvärderingskriterier för vilka varje anbud kunde erhålla 0, 2, 6 eller 10 poäng för varje kriterium. Anbudsgivarna skulle lämna en beskrivning av varje kvalitetskriterium. Beskrivningen utvärderades och bedömdes av en referensgrupp som utsetts av CLL. Bedömningskalan som tillämpades vid utvärderingen var följande:

”Bedömning kommer att ske utifrån följande poängskala:

- 0 poäng = Beskrivning med kvalitetsbrister
- 2 poäng = Godkänd, standardlösning, tillför inget mervärde
- 6 poäng = Bra tillämpning och innehåll som ger mervärde
- 10 poäng = Mycket bra unik tillämpning och innehåll som ger ett stort mervärde”

Utvärderingsmodellen har tre olika utvärderingskriterier. Varje utvärderingskriterium består endast av en rubrik utan någon närmare information om vad kommunen avser att tillmäta betydelse vid utvärderingen av dessa kriterier. Sålunda ger utvärderingsmodellen inte ledning för hur utvärderingen ska gå till och medför att det lämnas utrymme för godtycke. Eftersom det inte framgår vad kommunen värdesätter eller förväntar sig ges över huvud taget inte någon ledning för utvärderingen. Det har alltså inte utifrån förfrågningsunderlaget kunnat utläsas vad som kan medföra ett mervärde vid poängsättningen av respektive kriterium.

AcadeMedia har efter tilldelningsbeslut efterfrågat en förklaring till motiveringarna i utvärderingen och utvärderingskriterierna. Av kommunens svar framgår att resultatet från utvärderingen bygger på en helhetsbedömning av beskrivningarna till varje utvärderingskriterium. Detta tyder på att utvärderingen har varit godtycklig och icke-transparent. Av svaret framgår vidare att beskrivningar som inte värderas som ett mervärde av CLL kan komma att påverka bedömningen negativt. Detta har inte framgått av förfrågningsunderlaget.

Minimikrav och mervärden är två oförenliga begrepp. Minimikrav utgör en undre gräns medan mervärden utgör värden utöver en viss standard. Det går således inte att hämta ledning från minimikrav för att fastställa vilka mervärden som kan komma att tillmätas betydelse.

Det har varit omöjligt för AcadeMedia att förutse vilka mervärden som kommunen skulle ge avdrag för. Om kommunen hade upplyst Academedias om vad kommunen efterfrågade för mervärden så hade Academedias kunnat utforma sitt anbud annorlunda. AcadeMedia hade då haft möjlighet att tilldelas kontraktet. Förfarandet strider mot principerna om transparens och likabehandling. AcadeMedia har lidit eller riskerat att lida skada till följd av detta.

NTI-skolan (NTI) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen avseende anbudsområde 2 ska göras om. NTI anför bl.a. följande.

Förfrågningsunderlaget är så otydligt att det inte kan utläsas vad kommunen skulle tillmäta betydelse vid utvärderingen av anbuden. Vidare har kommunens utvärdering varit godtycklig och har inneburit att NTI inte har tilldelats poäng för samma utvärderingskriterier som andra anbudsgivare erhållit poäng för. Detta står i strid med 1 kap. 9 § LOU samt principerna om transparens och likabehandling. Om det av förfrågningsunderlaget hade framgått vad kommunen skulle tillmäta betydelse vid utvärderingen av utvärderingskriterierna hade NTI kunnat utforma sitt anbud annorlunda och då haft möjlighet att tilldelas kontrakt. NTI har sålunda lidit eller i vart fall riskerat att lida skada.

Utvärderingsmodellen har fyra olika utvärderingskriterier. Varje utvärderingskriterium består endast av en rubrik utan någon närmare information om vad kommunen avser att tillmäta betydelse vid utvärderingen av dessa

kriterier. Sålunda ger utvärderingsmodellen inte ledning för hur utvärderingen ska gå till och medför att det lämnas utrymme för godtycke.

Av förfrågningsunderlaget framgår inte vad kommunen anser är ”mycket bra unik tillämpning och innehåll som ger ett stort värde, ”bra tillämpning och innehåll som ger mervärde” och ”godkänd, standardlösning, tillför inget mervärde”. Eftersom det inte framgår vad kommunen värdesätter eller förväntar sig ges överhuvudtaget inte någon ledning för utvärderingen. Det har alltså inte utifrån förfrågningsunderlaget kunnat utläsas vad som kan medföra ett mervärde vid poängsättningen av respektive kriterium.

Vidare får endast utvärderingskriterier som finns med i förfrågningsunderlaget utvärderas. De uppställda kriterierna ska tillämpas objektivt och enhetligt på samtliga anbudsgivare. Det är inte tillåtet att i efterhand lägga till omständigheter som ska utvärderas.

Kommunen har emellertid gett andra anbudsgivare poäng för kriterier (mervärden) som inte angetts i förfrågningsunderlaget i strid med transparensprincipen. Därtill har kommunen handlat i strid med likabehandlingsprincipen genom att inte ge NTI poäng för sådana mervärden som andra anbudsgivare har fått poäng för. Detta har bekräftats av kommunen efter tilldelningsbeslutet.

NTI har efter tilldelningsbeslut efterfrågat en förklaring till motiveringarna i utvärderingen och utvärderingskriterierna. Av kommunens svar framgår att resultatet från utvärderingen bygger på en helhetsbedömning av beskrivningarna till varje utvärderingskriterium. Detta tyder på att utvärderingen har varit godtycklig och icke-transparent. Av svaret framgår vidare att beskrivningar som inte värderas som ett mervärde av CLL kan komma att påverka bedömningen negativt. Detta har inte framgått av förfrågningsunderlaget.

Det har varit omöjligt för NTI att förutse vilka mervärden som kommunen skulle ge poäng för och vilka mervärden som skulle ge avdrag. Om kommunen hade upplyst NTI om vad kommunen efterfrågade för mervärden för att uppnå full poäng så hade NTI kunnat utforma sitt anbud annorlunda. NTI hade då haft möjlighet att tilldelas kontraktet. Vidare har NTI:s anbud särbehandlats negativt vid utvärderingen. NTI har lidit eller riskerat att lida skada till följd av kommunens överträdelser av LOU.

Kommunen yrkar att ansökningarna ska avslås och anför bl.a. följande.

Kommunen har ställt ett antal tydligt formulerade tilldelningskriterier som inte står i strid med grundläggande principerna i LOU. Samtliga anbudsgivare har bedömts på samma sätt utifrån dessa krav och kriterier och därvid behandlats lika. Den bedömning som gjorts är korrekt.

Anbudsgivarna fick i förfrågningsunderlaget detaljerad information avseende samtliga omständigheter kommunen tillmäter betydelse vid utvärderingen. Kommunens utvärderingsmodell har varit tillräckligt beskriven för att en leverantör ska kunna skapa sig en bild av möjligheten att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Någon obegränsad valfrihet eller fri prövningsrätt från kommunens sida har aldrig funnits.

Kommunen är bestämd i sin uppfattning att samtliga anbud har prövats och utvärderats enligt de krav och tilldelningskriterier som redovisats i förfrågningsunderlaget. De bedömningsgrunder som redovisats i förfrågningsunderlaget är objektiva och tydligt utformade. Kommunen har i sin bedömning inte avvikit från vad som angetts i förfrågningsunderlaget eller tagit ovidkommande hänsyn. Det saknas därmed skäl för att ingripa mot upphandlingen.

Kommunens behov kan uppnås på olika sätt och hade kommunen i förfrågningsunderlaget i detalj angett exakt vad en beskrivning skulle innehålla för att en viss poäng skulle erhållas hade kommunen styrt in anbudsgivarna på ett i förväg valt erbjudande. Ett sådant förfaringssätt hade inte gynnat vare sig kommunen eller anbudsgivarna.

I kommunens underlag framgår vad kommunen fäster vikt vid och att vissa grader av erbjudet mervärde genererar viss poäng. Det finns tillräcklig vägledning för anbudsgivarna att utforma ett konkurrenskraftigt anbud. I och med kommunens motiveringar till anbudsgivarnas poäng i tilldelningsbeslutet går det även att se att kommunen inte har avvikit från förfrågningsunderlaget. Kommunen har aldrig tagit några ovidkommande hänsyn och inte heller haft någon obegränsad valfrihet.

Det ligger i den upphandlande tjänstens natur att anbudsgivare måste ges viss frihet att utforma sina anbud. Detta har kommunen genom att utformningen av förfrågningsunderlaget försökt att åstadkomma. Kommunen anser att det av förfrågningsunderlaget går att utläsa vilka faktorer som tillmäts betydelse i upphandlingen samt hur dessa poängsätts sinsemellan.

Det är den sökande som ska visa att kommunen har tagit ovidkommande hänsyn eller påtagligt avvikit från tilldelningskriterierna. Det är inte visat att kommunens utvärdering har varit godtycklig och strider mot principen om likabehandling är felaktigt och att något fel har begåtts.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingen ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Kravet på transparens och likabehandling innebär bl.a. att upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet. Förfrågningsunderlaget är den styrande handlingen i en upphandling. En anbudsgivare ska genom förfrågningsunderlaget kunna få insikt i hur kvalifikationen och utvärderingen av anbud kommer att bedömas. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet medför emellertid att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och unionsrätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50). Likabehandlingsprincipen innebär vidare enligt fast praxis att lika situationer inte får behandlas olika såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling.

Enligt förfrågningsunderlaget ska kommunen bedöma bl.a. hur väl anbudsgivarnas beskrivningar uppfyller ett antal utvärderingskriterier gällande kvalitet. Det anges vidare att dessa kriterier utvärderas och bedöms av en refe-

rensgrupp som utsetts av CLL (Centrum för Livslångt Lärande) utifrån en närmare angiven poängskala. I förfrågningsunderlaget ges dock ingen närmare ledning för vad som vägs in för att erhålla de olika poängnivåerna. Inte heller under anbudstiden har någon sådan ledning lämnats. I stället har sedan tilldelningsbeslut meddelats framkommit att det bl.a. saknats såväl ramverk som regler för hur bedömning och poängsättning ska gå till och att denna i stället baserats på en helhetsbedömning av de kvalitetsbeskrivningar som har lämnats. Förfrågningsunderlagets utformning har därför medfört att det varit svårt för anbudsgivarna att förutse vad som skulle komma att tillmätas betydelse vid prövningen av anbuden i denna del. Det går inte heller av den utvärderingsrapport som bifogats tilldelningsbeslutet att klart utläsa varför en anbudsgivare har tilldelats en viss poäng för ett visst kvalitetskriterium. Utformningen av förfrågningsunderlaget har således öppnat upp för en alltför godtycklig bedömning, som inte kunnat förutses av presumtiva leverantörer i strid med principen om transparens. En utvärderingsmodell som innefattar stora inslag av subjektivitet medför naturligen också en risk för att lika fall behandlas olika i strid med likabehandlingsprincipen. Så får också anses ha skett i upphandlingen. Förfrågningsunderlaget och utvärderingen strider därför mot transparens- respektive likabehandlingsprincipen. Kommunen har alltså brutit mot grundläggande principer i 1 kap. 9 § LOU och detta har medfört att bolagen lidit eller kan komma att lida skada, vilket innebär att det finns grund för att besluta om ett ingripande mot upphandlingen. Eftersom det finns brister i förfrågningsunderlaget och därmed i det konkurrensuppsökande skedet är rättelse inte en tillräcklig åtgärd. Upphandlingen ska därför göras om.

Slutligen noteras att det i upphandlingen inte ställs något obligatoriskt krav på att ange mobilnummer till angivna referenspersoner. Ett sådant krav skulle därtill kunna betraktas som oproportionerligt då faktisk avsaknad av sådant telefonnummer skulle vara konkurrensbegränsande. I detta fall har

tillräckliga kontaktuppgifter lämnats. Vad gäller kravet på leveranskapacitet ställs inte något krav på särskild bolagsform eller viss ägarstruktur.

Folkuniversitetet har i sitt anbud angett att det är ett oberoende, icke vinstdrivande studieförbund som utgörs av fem stiftelser och även i övrigt redovisat sin organisationsstruktur (ägarstruktur). Skäl har därför saknats för att förkasta Folkuniversitetets anbud på nu angivna grunder.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Ann Rittri

Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Michaël Koch.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

